

I Ns 719/18

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2019 roku.

SĄD REJONOWY W BIELSKU PODLASKIM I WYDZIAŁ CYWILNY

w składzie:

Przewodniczący: **SSR Katarzyna Wencka**

Protokolant: **Ewelina Masłowska**

po rozpoznaniu w dniu 28 października 2019 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z wniosku A. K. (1)

z udziałem A. K. (2)

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I Ustalić, że w skład majątku wspólnego A. K. (1) i A. K. (2) o łącznej wartości 3751 zł (trzy tysiące siedemset pięćdziesiąt jeden złotych) wchodzi:

- 1) lodówka marki A. o wartości 500 zł,
- 2) piekarnik marki A. o wartości 300 zł,
- 3) płyta gazowa marki A. o wartości 150 zł,
- 4) okap kuchenny o wartości 50 zł,
- 5) stół kuchenny z czterema krzesłami o wartości 243 zł,
- 6) kocioł olejowy marki D. (...) typ (...) o wartości 2040 zł,
- 7) zestaw wypoczynkowy 3 osobowy o wartości 468 zł.

II Ustalić, że A. K. (1) i A. K. (2) dokonali nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawczynie A. K. (1) na nieruchomość położoną w B. przy ulicy (...) obręb 003 oznaczoną numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,1080 ha, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim prowadzi księgę wieczystą KW (...) o wartości 278 779,26 zł.

III Ustalić, że wnioskodawczynie A. K. (1) spłaciła wspólny dług w kwocie 95 970,36 zł.

IV Oddalić wniosek uczestnika postępowania A. K. (2) o ustalenie nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym.

V Oddalić wniosek uczestnika postępowania A. K. (2) o przeniesienie na jego rzecz udziału w $\frac{3}{4}$ części w nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...), obręb (...) oznaczonej numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,1080 ha.

VI Oddalić pozostałe wnioski A. K. (2).

VII Dokonać podziału majątku wspólnego A. K. (1) i A. K. (2) w ten sposób, że przyznać na rzecz A. K. (1) składniki majątkowe opisane szczegółowo w pkt. I postanowienia.

VII Zasądzić od wnioskodawczyni A. K. (1) na rzecz uczestnika postępowania A. K. (2) tytułem spłaty kwotę 1875,50 zł (jeden tysiąc osiemset siedemdziesiąt pięć złotych 50/100), płatną w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie opóźnienia w terminie płatności.

VIII Zasądzić od wnioskodawczyni A. K. (1) na rzecz uczestnika postępowania A. K. (2) tytułem zwrotu nakładów z pkt. II kwotę 139 389,63 zł (sto trzydzieści dziewięć tysięcy trzysta osiemdziesiąt dziewięć złotych 63/100).

IX Zasądzić od uczestnika postępowania A. K. (2) na rzecz wnioskodawczyni A. K. (1) tytułem spłaconego wspólnego długu kwotę 47 985, 18 zł (czterdzieści siedem tysięcy dziewięćset osiemdziesiąt pięć złotych 18/100) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

X Nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od wnioskodawczyni A. K. (1) i uczestnika postępowania A. K. (2) kwoty po 728,58 zł od każdego z nich.

XI Stwierdzić, że zainteresowani we własnym zakresie ponoszą pozostałe koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

INs 719/18

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. K. (1) wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego jej i byłego męża A. K. (2). Domagała się ustalenia, że w skład majątku wspólnego wchodzi wierzytelność z tytułu nakładów z majątku wspólnego na jej majątek osobisty - nieruchomość położoną w B. przy ulicy (...) w B., obręb 003 oznaczoną numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,1080 ha, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW (...) w postaci budynku mieszkalnego wzniesionego w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej o wartości 49 096,28 zł. Wnioskodawczyni domagała się również zaliczenia w skład majątku wspólnego ruchomości w postaci: lodówki marki A., piekarnika marki A., płyty gazowej tej samej marki i okapu kuchennego. Wnosiła o przyznanie całości majątku wspólnego na rzecz wnioskodawczyni ze spłatą na rzecz uczestnika postępowania. W ostatecznym stanowisku żądała się ustalenia, że wnioskodawczyni spłaciła z majątku osobistego wspólne zobowiązanie małżonków - dług w kwocie 95 970,36 zł (k- 958) i wniosła o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni z tego tytułu kwoty 47 985,18 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Wnosiła o obciążenie zainteresowanych kosztami postępowania w częściach równych.

Uczestnik postępowania A. K. (2) nie kwestionował przynależności do majątku wspólnego wskazanych przez wnioskodawczynię składników majątkowych i przychylił się do wniosku co do zasady. Spór między zainteresowanymi sprowadzał się do wysokości spłaty. Uczestnik postępowania zgłosił w związku z tym do podziału ruchomości takie jak: kolumny koncertowe A., sofa skórzana, komplet kuchenny, kocioł olejowy De D., stół telewizyjny, zestaw wypoczynkowy z dwoma fotelami, a także szereg roszczeń uzupełniających. Domagał się nakazania wnioskodawczyni złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na jego rzecz udziału w $\frac{3}{4}$ części w nieruchomości położonej w B. przy ulicy (...) w B., obręb 003 oznaczonej numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,1080 ha. Wnosił o ustalenie nierównych udziałów byłych małżonków w majątku wspólnym, z tym, że jemu przysługuje udział w $\frac{3}{4}$ części, zaś wnioskodawczyni w $\frac{1}{4}$ części (odpowiedź na wniosek k- 59-73). Żądał ostatecznie rozliczenia nakładów uczestnika z majątku osobistego na nieruchomość przy ulicy (...), czyli na majątek osobisty wnioskodawczyni przed powstaniem wspólności w kwocie 51 912, 20 zł (k- 950), w trakcie trwania wspólności - 34 361, 91 zł (k-950) i po ustaniu wspólności - 56 404, 10 zł. Domagał się również ustalenia, że dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny po ustaniu wspólności ustawowej

w postaci spłaty kredytu zaciągniętego w trakcie wspólności, a spłaconego już po ustaniu wspólności ostatecznie w kwocie 98 007,49 zł (k- 950v).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

A. K. (1) i A. K. (2) zawarli związek małżeński w dniu 24 sierpnia 2002 roku (okoliczność przyznana). Było pierwsze małżeństwo obojga zainteresowanych. W dniu 7 marca 2008 roku małżonkowie K. zawarli umowę majątkową małżeńską wyłączającą z dniem jej zawarcia wspólność ustawową małżeńską (umowa majątkowa małżeńska k-12). Z tą też chwilą ustala między zainteresowanymi ustawowa wspólność małżeńska powstała z chwilą zawarcia związku małżeńskiego (art. 31 kro). Obecnie zainteresowani są już po rozwodzie, który został zainicjowany w 2018 roku i orzeczony już w trakcie niniejszego postępowania. Zainteresowani mają ze związku małżeńskiego małoletniego syna E. K..

Zgodnie z przepisami art. 567 § 3 kpc w zw. z art. 684 kpc w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd ustala skład i wartość dorobku podlegającemu podziałowi. Majątkiem wspólnym małżonków są przedmioty majątkowe nabyte w trakcie trwania wspólności ustawowej przez oboje z małżonków lub jedno z nich (art. 31 § 1 kro).

Podstawą ustalenia składu majątku wspólnego zainteresowanych były przede wszystkim oświadczenia wnioskodawczyni i uczestnika postępowania. W zakresie składników majątku wspólnego istniał spór, wobec czego na zainteresowanych, zgodnie z dyrektywą wynikającą z art. 6 kc, ciążył obowiązek dowiedzenia prawdziwości swoich twierdzeń.

W zasadzie wnioski o podział majątku ze strony wnioskodawczyni co do ruchomości ograniczył się do czterech rzeczy: lodówki marki A., piekarnika marki A., płyty gazowej tej samej marki i okapu kuchennego. Uczestnik postępowania przyznał ich przynależność do majątku wspólnego jak też ostatecznie na rozprawie poprzedzającej jej zamknięcie przyznał ich wartość wskazaną we wniosku (biegły A. J., który dokonywał wyceny ruchomości z niewiadomych przyczyn ograniczył opinię do ruchomości wskazanych przez A. K. (2) jako majątku wspólnego k-859-865). Jednocześnie uczestnik postępowania w zakresie ruchomości wnosił o zaliczenie do majątku wspólnego następujących rzeczy: kolumn koncertowych A., sofy skórzanej, kompletu kuchennego, kotła olejowego De D., stolika telewizyjnego, zestawu wypoczynkowego plus dwóch foteli. Wnioskodawczyni zakwestionowała przynależność tych ruchomości do dorobku wspólnego. W tej sytuacji na uczestniku postępowania spoczywał ciężar wykazania, że stanowiły one majątek wspólny. W przypadku kolumn koncertowych według wnioskodawczyni kupione były przed małżeństwem „A. kupił używane i odnowił”. Wnioskodawczyni przedstawiła fotografie z osiemnastych urodzin na okoliczność, że zostały kupione jeszcze przed zawarciem małżeństwa zainteresowanych (k- 962). Co do sofy skórzanej uczestnik postępowania podnosił, że została nabyta od przewoźnika z Niemiec w trakcie wspólności. Wnioskodawczyni z kolei twierdziła, że została zakupiona już po 7 marca 2008 roku. W tej sytuacji uczestnik winien był udowodnić, że jednak zakup nastąpił przed tą datą, czemu nie sprostał. Podobnie w przypadku stolika telewizyjnego. Zainteresowani byli zgodni, że stolik został nabyty razem z telewizorem. Stanowiska ich były rozbieżne co do daty zakupu. I w tym przypadku wnioskodawczyni przedstawiła dowody potwierdzające jej wersję, a mianowicie umowę kredytu na zakup towarów i usług telewizora Samsung i stolika pod telewizor (k-247-252) zawartą w dniu 4 marca 2011 roku oraz fakturę zakupu (k- 256).

Jeśli chodzi o ruchomości zgłoszone przez uczestnika to Sąd uwzględnił w składzie majątku wspólnego kocioł olejowy centralnego ogrzewania De D.. Wnioskodawczyni twierdziła, że kocioł został kupiony przez jej rodziców jeszcze przed ślubem, a następnie zamontowany w domu przy ulicy (...). Okoliczność tę potwierdzała też w swoich zeznaniach N. K., matka wnioskodawczyni (k- 525v-526). Rozstrzygająca okazała się w tym zakresie opinia biegłego z zakresu wyceny ruchomości A. J., który wskazał rok produkcji urządzenia na 2004 (k- 862), obalając tym samym wersję wnioskodawczyni. Ponadto Sąd zaliczył także do majątku wspólnego komplet kuchenny i zestaw wypoczynkowy z dwoma fotelami. Wnioskodawczyni podnosiła, że rzeczy te zostały kupione przez jej rodziców i przekazane im do nowego domu. Stąd też przyjmując je jako darowiznę rodziców wnioskodawczyni na potrzeby rodziny należało

je uwzględnić w pkt. I orzeczenia. Jeśli chodzi o wartość tych ruchomości (kotła co, kompletu kuchennego i wypoczynkowego) to Sąd określił ich wartość zgodnie z wnioskami opinii biegłego z zakresu wyceny ruchomości A. J. (k-859-865). Opinia nie była kwestionowana przez zainteresowanych.

W sprawie było bezsporne, że zainteresowani nie nabyli w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej żadnej nieruchomości. Nieruchomość położona w B. przy ulicy (...) w B., oznaczona numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 0,1080 ha, dla której nieruchomości Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą KW (...) stanowi majątek osobisty wnioskodawczyni A. K. (1). Nabyła jej własność na podstawie umowy darowizny z dnia 16 października 2001 roku od ojca T. K. (1) (k-8-11). Małżonkowie zamieszkali na stałe na powyższej nieruchomości w 2006 roku. Po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej nadal dom przy ulicy (...) stanowił ich centrum życiowe aż do orzeczenia rozwodu. Obecnie wnioskodawczyni wyprowadziła się do rodziców, zaś uczestnik postępowania opuścił nieruchomość w maju 2019 roku zachowując klucze do budynku.

Wnioskodawczyni podnosiła, że w trakcie trwania wspólności małżeńskiej zainteresowani dokonali nakładów na nieruchomość stanowiącą jej majątek osobisty o wartości 49 096,28 zł. W szczególności podkreślała, że zakres wykonanych robót obejmuje: otynkowanie ścian, pomalowanie ścian, wylanie posadzek, wykonanie zabudowy kuchennej, wstawienie drzwi i okien i wykonanie łazienki z osprzętem. Koszty budowy domu według A. K. (1) została pokryte z kredytu (...) z dnia 16.02.2005r. w kwocie 90 000 zł (k-14-17), do którego następnie został zawarty aneks o podwyższenie kwoty kredytu o 50 000 zł (k-18) oraz z pomocy jej rodziców. Wnioskodawczyni przedstawiła rachunki na zakup materiałów budowlanych (k-211-245), tarcicy sosnowej 2001 rf. (k-211-231), stali 2002 r. (k-214-216), cementu (k-218), krawędziaków sosnowych 2002r. (k-225), cegły czerwonej (k-229), gwoździ (k- 24).

Uczestnik postępowania A. K. (2) odnosząc się do kwestii nakładów na przedmiotową nieruchomość podnosił, że budowa domu została sfinansowana z środków z jego majątku osobistego, a nie pieniędzy rodziców wnioskodawczyni. Według uczestnika po uzyskaniu kredytu z (...) SA., (...) zainteresowani kontynuowali budowę budynku mieszkalnego. Środki z wynagrodzeń obojga przeznaczali na potrzeby rodziny. Uczestnik zakwestionował wartość nakładów wskazaną przez wnioskodawczynię jak też zakres prac wykonanych w trakcie trwania wspólności. Opierając się na zapisach w dzienniku budowy wskazał, że do 24.08.2002 roku wzniesiono tylko częściowo budynek mieszkalny (k-77-80). Szczegółowo przedstawił kolejne prace budowlane i wykończeniowe (k-66-67). Według niego prace były wykonywane i finansowane wyłącznie z jego majątku osobistego i wspólnych dochodów małżonków, kredytu, bez pomocy teściów. Podkreślił, że w powyższym okresie osiągał znaczne dochody z różnych źródeł poza wynagrodzeniem za pracę. Między innymi prowadził działalność gospodarczą w zakresie gastronomii razem z teściową N. K. (umowa spółki cywilnej z dnia 19.06.1998r. k- 317), która jak na ówczesne realia była bardzo dochodowa.

Z kolei wnioskodawczyni obstawała przy stanowisku, że dziennik budowy nie odzwierciedla stanu nieruchomości na dzień powstania wspólności ustawowej małżeńskiej. Według wnioskodawczyni materiały na budowę domu zostały zgromadzone przed zawarciem związku małżeńskiego i dom został zbudowany przed tą datą przez jej rodziców, zaś prace wykonane w trakcie wspólności ustawowej małżeńskiej ograniczone były do wskazanych we wniosku.

Na skutek nakładów dokonanych przez małżonków w czasie trwania wspólności ustawowej na składnik majątkowy należący do jednego z nich powstają roszczenia przewidziane w przepisach o rozliczeniach między posiadaczem a właścicielem (art. 226, 227 i 231 k.c.). Wymaga podkreślenia, że przedmiotami majątkowymi, które wchodzi w skład majątku wspólnego są – obok rzeczy- prawa i wierzytelności z tytułu nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek innej osoby, przy czym jeżeli tą osobą nie jest jeden z małżonków, wierzytelności przysługujące małżonkom względem osoby trzeciej podlegają uwzględnieniu w sprawie o podział majątku wspólnego przy ustaleniu składu majątku podlegającego podziałowi. Nie uwzględnia się natomiast przy ustaleniu składu majątku wspólnego objętego podziałem roszczeń o zwrot nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków, chociażby nakłady te podlegają rozliczeniu w ramach postępowania działowego (uchwała SN z dnia 3 kwietnia 1970 roku III (...), (...) 1971/2/18, uchwała SN z dnia 21 lutego 2008 roku III (...), OSNC 2009/2/23). W sprawie niniejszej należało zatem rozstrzygnąć w odrębnym punkcie postanowienia o dokonaniu przez małżonków nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawczyni (pkt. II).

Szczegółowy wykaz prac wykonanych na nieruchomości przy ulicy (...) w B. przedstawił biegły z zakresu szacowania nieruchomości W. J. (1) (k-878-919). Biegły określił wartość rynkową wykonanych prac w okresie od dnia 28 sierpnia 2002 roku do dnia 7 marca 2008 roku na kwotę 283 199,60 zł. Jednocześnie wskazał poszczególne roboty i ich wartość. Biegły oparł się w tym zakresie na zapisach w dzienniku budowy. Tym bardziej, że należy zauważyć, że dokumentacja budowlana pokrywała się z zeznaniami świadków – wykonawców poszczególnych prac budowlanych K. W. (k- 528v), A. R. (k-529), T. L. (k- 529v), L. P. (k- 530). Osoby te zeznały jakie prace były wykonywane oraz, że ich zleceniodawcą był uczestnik postępowania. Świadkowie podkreślali, że on też dokonywał zapłaty ich wynagrodzenia. Niewątpliwie na podstawie powyższych dowodów należy uznać, że nakłady były wykonywane już w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej. Powyżsi świadkowie jako osoby postronne i niezainteresowane wynikiem sporu w sposób rzetelny i wiarygodny zeznawały na tę okoliczność, obalając tym samym wersję wnioskodawczynie o szerokim zakresie prac wykonanych jeszcze przed ślubem przez jej rodziców. Wnioskodawczynie zakwestionowała ustalenia biegłego w opinii odnośnie kosztów ogrodzenia poniesionych w trakcie trwania wspólności (k-944-945). W odpowiedzi biegły W. J. skorygował wartość ogrodzenia działki (k- 963-964). Wartość nakładów w postaci ogrodzenia działki biegły określił w pierwotnej opinii na 33 941,22 zł. Po uwzględnieniu przez biegłego części zastrzeżeń wnioskodawczynie Sąd przeliczył jeszcze raz wartość tego nakładu ustalając go na 29 520,88 zł. W rezultacie łączna wartość nakładów została określona w pkt. II postanowienia na 278 779,26 zł. Należy zaznaczyć, że uczestnik postępowania w piśmie zawierającym jego ostateczne stanowisko w sprawie (k-950-952) wnosił o ustalenie, że zainteresowani dokonali nakładu z majątku wspólnego na majątek osobisty o łącznej wartości 253 038, 33 zł. Jednocześnie podnosił, że uczynił on nakład z majątku osobistego na majątek osobisty wnioskodawczynie w kwocie 34 801,47 zł. Chodziło o wykonanie w trakcie wspólności ustawowej dwupoziomowych stropów, wieńców, antresoli i schodów betonowych wewnętrznych wraz z tarasem zewnętrznym i schodami zewnętrznymi ze środków z majątku osobistego uczestnika postępowania w łącznej kwocie 34 801,47 zł. Wnioskodawczynie zaprzeczyła powyższej okoliczności. Podnosiła, że w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej uczestnik nie dysponował środkami zgromadzonymi jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego, które następnie przeznaczyłby na powyższe prace. Powoływała się na okoliczność, że w trakcie trwania wspólności zaciągali kredyty i pożyczki w bankach, które przeznaczone były na budowę domu i bieżące potrzeby tak jak umowa z dnia 7.05.2003r. (k-281-285) na kwotę 15 000 zł, umowa kredytu gotówkowego z dnia 31.08.2004r. (k- 286-288) na kwotę 10 796, 80 zł i umowa kredytu gotówkowego z dnia 12.09.2005. (k-292-293) na kwotę 10 796, 80 zł. Wnioskodawczynie wskazywała także na okoliczność, że uczestnik w tym okresie kupował samochody jak np. samochód marki R. z Wielkiej Brytanii (k- 510-512). W 2005 roku nabył samochód A. (...) za 7000 zł (k- 513). W grudniu 2005 roku kupił samochód A. rok produkcji 1993 za 10 000 zł (k- 517).

Należy zaznaczyć, że ciężar wykazania, że nie wszystkie prace zostały wykonane ze środków stanowiących dochody małżeństwa spoczywał na uczestniku postępowania. W trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej wynikającej z zawarcia związku małżeńskiego przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego formułują ogólną regułę, w myśl której przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej należą do majątku wspólnego (art. 31 § 1 kro). Natomiast w odniesieniu do majątku osobistego ustawodawca szczegółowo określił zakres tego majątku (art. 33 kro). W ocenie Sądu uczestnik nie wykazał okoliczności wykonania powyższych prac za środki pochodzące z jego majątku osobistego. Stąd też wniosek A. K. (2) w tym zakresie został oddalony (pkt. VI postanowienia).

Reasumując w pkt. I orzeczenia Sąd ustalił skład majątku wspólnego, zaś w pkt. II ustalił okoliczność dokonania nakładu z majątku wspólnego na nieruchomość stanowiącą wyłączną własność wnioskodawczynie.

W sprawie spór dotyczył też okoliczności spłaty po ustaniu wspólności wspólnego zobowiązania byłych małżonków, a mianowicie kredytu mieszkaniowego (...) zawartego z (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną w W. w dniu 16 lutego 2005 roku na kwotę 90 000 zł (k- 14-17). Do powyższej umowy strony zawarły jeszcze aneks w dniu 12 maja 2005 roku podwyższając kwotę kredytu o 50 000 zł (k- 18). Umowa kredytu została zamknięta w dniu 9 sierpnia 2019r, kiedy wnioskodawczynie dokonała spłaty 79 053,46 zł i odsetek (k-955).

Wnioskodawczynie domagała się ustalenia, że spłaciła z majątku osobistego wspólne zobowiązanie małżonków - dług w kwocie 95 970,36 zł (k- 958) i wносиła o zasądzenie od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczynie z tego

tytułu kwoty 47 985,18 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienia od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty. Także uczestnik postępowania A. K. (2) wnosił o ustalenie, że dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny po ustaniu wspólności ustawowej w postaci spłaty kredytu zaciągniętego w trakcie wspólności, a spłaconego już po ustaniu wspólności ostatecznie w kwocie 98 007,49 zł (k- 950v).

Zgodnie z art. 45 § 1 krio każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku dorobkowego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek dorobkowy. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności.

W ocenie Sądu przedstawione przez wnioskodawczynię zaświadczenia z banku odnośnie spłaty kredytu (k- 541, 954, 955, 959) jak też informacje uzyskane przez Sąd w ramach inicjatywy dowodowej zainteresowanych pozwalają na dokonanie ustalenia jak w pkt. III orzeczenia.

Wnioskodawczyni podnosi, że spłacała powyższy kredyt przelewając środki z własnego rachunku na rachunek męża już po umownym ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej (dowody w postaci przelewów k-606-659, 661-664). Podnosiła, że rachunek z którego była dokonywana spłata kredytu należał do uczestnika postępowania, stąd też nie miała innej możliwości co do spłaty. Następnie po 1 października 2017 roku założyła specjalne subkonto, na które przelewała środki wyłącznie na spłatę kredytu. Powyższa okoliczność znajduje potwierdzenie w informacjach pochodzących z banku (...) SA (k- 712). Jak wynika z rachunku wnioskodawczyni w banku (...) SA na rachunek uczestnika w Banku (...) SA w okresie od 1.01.2009r. do dnia 20.09.2017 roku przekazana została kwota 18 820, 68 zł (k- 710). Jest to zgodne informacją z Banku (...) SA w zakresie spłaty kredytu mieszkaniowego Własny K. Hipoteczny w PLN (k- 712). Według tej informacji po ustaniu wspólności po 7.03.2008r. z rachunku A. K. (2) przekazano na spłatę kredytu 18 820, 08 zł (zgadza się z informacją z (...) SA z k- 710). Natomiast z rachunku wnioskodawczyni - 24 486,19 zł w (...) SA w okresie od 3.07.2012 r. do dnia 30.09.2017 r.(k- 738). Z kolei po 1.10. 2017r. i utworzeniu rachunku technicznego służącego do spłaty kredytu do 4.02.2019r. został on zasilony przez wnioskodawczynię środkami w wysokości 12 242,38 zł (k- 712). Stąd też biorąc pod uwagę powyższą dokumentację i zaświadczenia przedstawione przez wnioskodawczynię w finale postępowania (k- 955, 958-959) Sąd uwzględnił wniosek A. K. (1) w całości (k-958-959). Uczestnik oponując mu nie przedstawił wiarygodnych dowodów, które mogłyby podważyć te ustalenia. Wnosząc o rozliczenie nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spłaty kredytu zaciągniętego w trakcie wspólności, a spłaconego po ustaniu wspólności 98 007, 49 zł (k- 61) czy 97 817, 94 zł (k- 70) przedstawił jedynie zaświadczenia z banku (...) SA (k- 86, 100) z których wynika wysokość spłaconego kredytu do dnia 29.12.2017 r. (k-86), czy do 31.10.2017r. (k-100). Uczestnik przyznał, że wnioskodawczyni przelewała na jego rachunek środki mające na celu spłatę kredytu, jednakże on zwracał je na jej żądanie, co nie zostało wykazane.

Zgodnie z art. 42 kro od chwili ustania wspólności ustawowej stosuje się odpowiednio, do majątku, który był nią objęty, przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych z zachowaniem przepisów art. 43-46 kro. Art. 43 § 1 kro stanowi, że oboje małżonkowie mają równe udziały w majątku wspólnym. Norma § 2 tegoż przepisu stanowi, że z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać, ażeby ustalenie udziałów w majątku wspólnym nastąpiło z uwzględnieniem stopnia, w którym każdy z nich przyczynił się do powstania tego majątku.

W sprawie uczestnik postępowania A. K. (2) wnosił o ustalenie nierównych udziałów w majątku wspólnym poprzez ustalenie, że udział wnioskodawczyni wynosi 1/4 , zaś uczestnika postępowania 3/4.

Uczestnik uzasadniając wniosek o ustalenie nierównych udziałów wskazywał, że wnioskodawczyni w niedostatecznym stopniu przyczyniała się do powstania majątku wspólnego. W trakcie trwania wspólności na uczestniku postępowania spoczywał ciężar dokończenia budynku mieszkalnego i prac wykończeniowych, jak też zakupu wyposażenia domu (zeznania uczestnika postępowania k- 188-188v, 971).

Wnioskodawczyni oponowała wnioskowi wnioskodawcy domagając się przyjęcia, że udziały zainteresowanych w majątku wspólnym są równe. Podkreśliła, że pracowała zawodowo, wychowywała syna, zabiegała o pomnożenie majątku.

Art. 43 § 2 krio określa dwie przesłanki ustalenia nierównych udziałów małżonków w majątku wspólnym. Pierwszą jest niejednakowy sposób przyczyniania się małżonków do powstania tego majątku, drugą stanowią "ważne powody". Obie przesłanki muszą być spełnione łącznie i pozostawać w określonej relacji. Z jednej strony żadne "ważne powody" nie uzasadniają same przez się ustalenia nierównych udziałów, jeżeli stopień przyczynienia się małżonków do powstania majątku wspólnego jest równy, z drugiej - różny stopień przyczynienia się małżonków do powstania tego majątku bierze się pod uwagę dopiero wtedy, gdy za ustaleniem nierównych udziałów przemawiają "ważne powody".

Pod pojęciem "przyczynienia się" małżonków do powstania majątku wspólnego, którego sprecyzowanie - jak podkreśla się w piśmiennictwie - natrafia na trudności, należy rozumieć nie tylko działania małżonków prowadzące bezpośrednio do powiększenia substancji majątku wspólnego, ale całokształt ich starań o założoną przez zawarcie małżeństwa rodzinę i zaspokojenie jej potrzeb. O stopniu tego przyczynienia się nie decyduje wyłącznie wysokość zarobków lub innych dochodów osiąganych przez małżonków. Dla jego określenia ma znaczenie także np. nakład pracy przy wychowywaniu dzieci i we wspólnym gospodarstwie domowym (art. 43 § 3 k.r.o.). Przyczynianie się do powstania majątku rozumiane jest także jako starania o zachowanie już istniejącej substancji majątkowej, także w kontekście istniejących obciążeń i zabezpieczeń hipotecznych.

Podkreślono też, że ważne powody przewidziane w art. 52 § 1 k.r.o. mają charakter majątkowy. Tymczasem w art. 43 § 2 k.r.o. okoliczności natury majątkowej mieszczą się już w niejednakowym przyczynianiu się małżonków do powstania majątku wspólnego, ważnymi powodami są zaś względy natury etycznej, które sprawiają, że w danych okolicznościach równość udziałów małżonków w majątku wspólnym wyraźnie kolidowałaby z zasadami współżycia społecznego. Zdaniem Sądu podnoszone uczestnika postępowania okoliczności nie stanowią podstawy do ustalenia, że wnioskodawczyni w mniejszym stopniu przyczyniła się do powstania majątku wspólnego. W sprawie brak jest także dowodów na okoliczność, że wnioskodawczyni marnotrawiła wspólny majątek czy też umyślnie uszczuplała. Nie można także jej przypisać innych, nagannych zachowań np. uzależnień. Zainteresowani w ciągu trwającego 16 lat małżeństwa oboje pracowali zawodowo. Należy jednak podkreślić, że wspólność ustawowa małżeńska zainteresowanych ustala umownie już po niecałych sześciu latach od dnia zawarcia małżeństwa. Niezależnie od powyższych rozbieżności Sąd nie dopatrył się, analizując materiał dowodowy, ważnych powodów do ustalenia nierównych udziałów małżonków na korzyść uczestnika i wniosek A. K. (2) został oddalony w pkt. IV orzeczenia.

Uczestnik postępowania wywiódł także roszczenie z art. 231 kc, podnosząc, że spełnił przesłanki z powyższego przepisu. Należy zaznaczyć, że o dopuszczalności tego rodzaju rozstrzygnięcia w toku postępowania o podział majątku wspólnego wypowiedział się Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 7 maja 2010 roku w sprawie (...) (OSNC 2010/12/160) oraz z uchwale z dnia 11 marca 1985 roku, III (...). Tak więc w przypadku wzniesienia przez małżonków budynku ze środków pochodzących z majątku wspólnego na nieruchomości wchodzącej w skład majątku osobistego jednego z małżonków, możliwe jest nakazanie złożenia temu małżonkowi oświadczenia woli o przeniesieniu na rzecz drugiej małżonka udziału we własności tej nieruchomości odpowiadającej jego udziałowi w majątku wspólnym, za zapłatą odpowiedniego wynagrodzenia. W ocenie Sądu uczestnik nie wykazał spełnienia przesłanek z art. 231 kc. Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło, że przedmiotowa nieruchomość znajdowała się w współposiadaniu samoistnym uczestnika. Wprawdzie zamieszkiwał na niej wraz z rodziną, ale brak jest dowodów, że uważany był za jej właściciela nie tylko we własnym przekonaniu, ale w ten sposób był postrzegany przez osoby postronne. Znaczącym dowodem potwierdzającym brak samoistności posiadania ze strony uczestnika jest także okoliczność, że już po ustaniu wspólności majątkowej nie czynił on nakładów na przedmiotową nieruchomość ograniczając się do pokrywania części mediów. Powyższe zachowania świadczą o braku właścicielskiej woli posiadania przez uczestnika przedmiotowej nieruchomości. Trudno przyjąć, że uczestnik - urzędnik administracji karno skarbowej, osoba wykształcona - nie interesował się sprawami majątkowymi w trakcie małżeństwa, nie wiedział, że nieruchomość na której został wzniesiony budynek mieszkalny w standardzie ponad przeciętnym nie stanowi majątku

wspólnego. Zdaniem Sądu doskonale zdawał sobie sprawę, że nieruchomości stanowi majątek osobisty żony i w trakcie wspólności ani też po jej ustaniu nie zabiegał o przeniesienie na jego rzecz udziału w przedmiotowej nieruchomości. Stwierdzając brak przesłanki w postaci samoistności posiadania w dobrej wierze Sąd pominął już analizę pozostałych przesłanek z art. 231 kc. Reasumując, Sąd uznał, że zgłoszone w toku postępowania roszczenie uczestnika z art. 231 kc za bezzasadne i oddalił w pkt. V postanowienia.

Uczestnik postępowania zgłosił także roszczenia o ustalenie, że dokonał nakładu z majątku osobistego na nieruchomości przy ulicy (...), czyli na majątek osobisty wnioskodawczyni przed powstaniem wspólności w kwocie 51 912, 20 zł (k- 950) i po ustaniu wspólności - 15 809,24 zł. Podnosił, że przed zawarciem związku małżeńskiego wyłącznie poniósł koszty związane z pracami budowlanymi na przedmiotowej nieruchomości określone w opinii biegłego W. J. na 51 912, 20 zł. Wskazał, że dysponował odszkodowaniem z (...) w kwocie 2750, 10 zł (k- 97-98), 25700 zł za szkodą kradzieżową (k-99) pozostałe środki stanowiły oszczędności na jego rachunkach bankowych. W związku z tym przedstawił zaświadczenie z Banku (...) o środkach na rachunku bankowym z 2001 roku A. K. (2) na kwotę 11 919, 04 zł (k- 116). Ponadto uczestnik podnosił, że posiadał środki z darowizny z dnia 11.12.1998r. od matki C. K. na jego rzecz w kwocie 50 000 zł na cele mieszkaniowe, które również przeznaczył w całości na budowę domu (k- 132).

Wnioskodawczyni zakwestionowała przeznaczenie środków z darowizny od matki na budowę, zaprzeczyła aby taka czynności miała miejsce. Podkreśliła, że wiele lat przed ślubem spotykała się z uczestnikiem (byli parą), który nigdy nie wspominał, że dysponuje tak znacznymi oszczędnościami. Nie informował jej również kiedy już rozpoczęły się prace budowlane. Zdaniem wnioskodawczyni uczestnik nie mógł finansować budowy domu, jednocześnie wnosząc wkład do spółki cywilnej z N. K., opłacać studia, kupować samochody (3 sztuki).

Wprawdzie art. 45 kro nie reguluje rozliczeń z tytułu wydatków i nakładów poczynionych z majątku osobistego jednego małżonków na majątek osobisty drugiego z nich, tym niemniej przyjmuje się, że dopuszczalne jest rozliczenie w postępowaniu o podział majątku wspólnego nakładów dokonanych z jednego majątku osobistego na drogi majątek osobisty, ale tylko w tego rodzaju szczególnej sytuacji, gdy na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty jednego z małżonków były czynione nakłady zarówno z majątku wspólnego, jak i z majątku osobistego współmałżonka. W takiej sytuacji istnieje bowiem potrzeba kompleksowego rozliczenia całości nakładów w jednym postępowaniu (uchwała SN z dnia 16 grudnia 1980 roku III CZP 46/80, OSNC 1981/11/206, wyrok SN z dnia 7 czerwca 2020 r. IV CKN 1108/00, OSNC 2003/9/123, Biul. SN 2003/1/9).

Jeżeli o zwrocie nakładów z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek osobisty drugiego z małżonków sąd orzeka wyłącznie na wniosek zatem domagający się zwrotu takich nakładów zobowiązany jest dokładnie określić żądanie zgodnie z art. 187 § 1pkt. 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc oraz je wykazać (art. 6 kc).

W ocenie Sądu uczestnik nie wykazał podnoszonych przez siebie okoliczności. Niewątpliwie w 2001 roku A. K. (2) dysponował oszczędnościami w kwocie 11 919, 04 zł zgromadzonymi w Banku (...). Nie udowodnił natomiast, że przeznaczył je na budowę domu. Uczestnik postępowania nie sprecyzował i nie udowodnił tych nakładów. Nie wykazał sposobu wydatkowania środków pochodzących z wskazanych przez siebie źródeł przeznaczonych według jego twierdzeń na finansowanie nakładów na nieruchomości wnioskodawczyni.

Podobnie przedstawia się kwestia darowizny od C. K. na rzecz syna 50 000 zł. Przede wszystkim należało zakwestionować umowę darowizny jako niezgłoszoną organom skarbowym, o czym uczestnik jako pracownik Urzędu Skarbowego w B. powinien doskonale wiedzieć. Ponadto uczestnik nie udowodnił, że C. K. dysponowała w 1998 roku kwotą 50 000 zł. Z pewnością dowodem nie mogą stanowić jej zeznania, w których przyznaje, że przekazała na rzecz syna 50 000 zł w gotówce z czego 35 000 zł otrzymała od brata tytułem spłaty z majątku spadkowego po rodzicach (k-527-527v). Jednocześnie uczestnik nie przedstawił jakichkolwiek dowodów w postaci np. wyciągów bankowych potwierdzających posiadane oszczędności przez C. K., dokumentów potwierdzających spłatę przez brata. Wiarygodnym dowodem na tę okoliczność nie mogą być zeznania ojca uczestnika T. K. (2) (k- 527v-528) i brata W. K. (k- 528). Zdaniem Sądu zeznania powyższych świadków - osób najbliższych uczestnikowi i zainteresowanych korzystnym dla niego wynikiem sprawy - potwierdzające wykonanie umowy darowizny nie mogą prowadzić do

wniosków proponowanych przez uczestnika. Znamienne jest także, że świadkowie ci mimo, że zgodnie potwierdzali powyższą okoliczność żadne z nich nie było w stanie sprecyzować na jakie konkretnie prace budowlane zostały przeznaczone powyższe środki.

Uczestnik postępowania wnosił także o ustalenie, że po ustaniu wspólności ustawowej dokonał nakładu na przedmiotową nieruchomość w postaci utwardzenia terenu kostką brukową w 2012 roku oraz urządzenia ogrodu (co obejmowało także nawiezienie czarnoziemiu) precyzując, że zgodnie z opinią biegłego W. J. jest to kwota 15 809,24 zł.

Wnioskodawczyni oponowała temu wnioskowi podnosząc, że to ona a nie były mąż poniosła wydatki związane z tymi pracami (k- 187v). Na powyższą okoliczność wnioskodawczyni przedstawiła faktury zakupu kostki wystawione na A. K. (1) z 2012 roku (k- 270-279). Wobec tego na uczestniku spoczywał ciężar wykazania, że to jednak on opłacił zakup materiałów i robocizny związanych z tymi pracami. Uczestnik podnosił, że pokrył te wydatki z kredytu z Fundusz Świadczeń Socjalnych. Nie przedstawił jednak żadnych dowodów na tę okoliczność. Stąd też ten wniosek uczestnika został oddalony.

W sprawach nie unormowanych przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, do podziału majątku dorobkowego stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku, zaś z ich mocy (art. 1035 kc) przepisy o zniesieniu współwłasności. W tej sytuacji odpowiednie zastosowanie znajduje przepis art. 212 § 2 kc stanowiący, że rzecz, która nie daje się podzielić, może być przyznana, stosownie do okoliczności jednemu ze współwłaścicieli z obowiązkiem spłaty pozostałych albo sprzedana stosownie do przepisów kodeksu postępowania cywilnego- sprzedaż rzeczy wspólnej i podział pomiędzy współwłaścicieli uzyskanej ceny (tzw. podział cywilny).

Dokonując przydziału składników majątkowych nabytych w toku łączącej zainteresowanych wspólności ustawowej małżeńskiej Sąd kierował się ich zgodnym stanowiskiem. Ruchomości opisane w pkt. I postanowienia znajdują się w domu przy ulicy (...) w B. i zostały przyznane wnioskodawczyni. Uczestnik postępowania nie domagał się żadnej z nich.

Sąd ustalił, że wartość całego majątku wspólnego zainteresowanych wynosi 3751 zł. Zatem każdemu z zainteresowanych winny przypaść składniki o wartości po 1875,50 zł. Stąd też wysokość należnej dla uczestnika postępowania spłaty wyniosła 1875,50 zł. Zgodnie z treścią art. 212 § 3 kc jeżeli ustalone zostały dopłaty lub spłaty, sąd oznaczy termin i sposób ich uiszczenia, wysokość i termin uiszczenia odsetek, a w razie potrzeby także sposób ich zabezpieczenia. Sąd uznał, że możliwości finansowe wnioskodawczyni pozwalają mu na jednorazowy sposób uiszczenia spłaty. Kwota spłaty nie jest wysoka. Wnioskodawczyni pracuje zawodowo, posiada majątek osobisty w postaci nieruchomości położonych w obrębie B..

W pkt. VIII Sąd zasądził od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwotę 139 389,63 zł tytułem zwrotu nakładów na nieruchomość stanowiącą własność A. K. (1). Było to roszczenie procesowe rozpoznane w toku postępowania o podział majątku. Wnioskodawczyni nie wносиła o rozłożenie powyższej należności na raty, a bez jej wniosku Sąd nie mógł dokonać tego z urzędu. Jednocześnie w pkt. IX Sąd zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni połowę spłaconego przez nią wspólnego długu, czyli kwotę 47 958,18 zł z odsetkami za opóźnienie zgodnie z żądaniem od dnia uprawomocnienia się postanowienia (k- 958).

Mając na uwadze powyższe, Sąd na mocy art. 31 kro, art. 43 § 1 kro, art. 212 § 2 kc, art. 45 § 1 kro, art. 481 § 1 i 2 kc orzekł jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl art. 520 § 1 i 2 kpc obciążając nimi zainteresowanych w równym stopniu. Wydatki w sprawie Sąd ustalił na kwotę 3457, 16 zł. Zainteresowani wpłacili zaliczki po 1000 zł każde. W pkt. X Sąd nakazał pobrać od zainteresowanych brakujące koszty sądowe w kwotach po 728,58 zł. Co do pozostałych kosztów postępowania Sąd rozstrzygnął, że zainteresowani ponoszą je we własnym zakresie w związku ze swoim udziałem w sprawie.